

Język polski – wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie szkolne

CELUJACY

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który w zakresie swych kompetencji polonistycznych spełnia wszystkie wymagania jak na ocenę bardzo dobrą, a ponadto wykazuje się wiedzą i umiejętnościami znacznie wykraczającymi poza program nauczania. Pożądany jest także udział w konkursach polonistycznych oraz szczególna postawa na lekcjach języka polskiego oraz zajęciach pozalekcyjnych.

BARDZO DOBRY

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który w zakresie swych kompetencji polonistycznych spełnia następujące wymagania:

SŁUCHANIE I MÓWIENIE

- ✓ Budowanie precyzyjnych wypowiedzi jednozdaniowych i wielozdaniowych w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych.
- ✓ Udzielanie wyczerpujących odpowiedzi i informacji z odpowiednią intonacją.
- ✓ Aktywne uczestnictwo w rozmowie na rozmaite tematy.
- ✓ Krytyczne słuchanie wypowiedzi.
- ✓ Wyrażanie własnego punktu widzenia w sposób jasny i przekonujący.
- ✓ Aktywny udział w dyskusji jako nadawca i odbiorca wypowiedzi.
- ✓ Uszanowanie zdania rozmówcy i interpretowania zdania dyskutantów.
- ✓ Barwne i spójne opowiadanie na wybrany temat; oddania treści właściwą barwą, natężeniem i intonacją głosu.
- ✓ Sprawne posługiwanie się formami wypowiedzi: opis, opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, charakterystyka postaci literackiej i rzeczywistej, sprawozdanie (z lektury, filmu, widowiska teatralnego, audycji), streszczenie fabularnego utworu literackiego, rozprawka, reportaż, recenzja, wywiad.
- ✓ Bezbłędne wygłaszanie z pamięci wierszy i fragmentów prozy wskazanych przez nauczyciela.

CZYTANIE TEKSTÓW SŁOWNYCH I ODCZYTYWANIE INNYCH TEKSTÓW KULTURY

- ✓ Płynne i bezbłędne czytanie z właściwą intonacją.
- ✓ Interpretacyjne czytanie tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych.
- ✓ Krytyczne ciche czytanie tekstu inspirujące do konstruktywnego myślenia i działania.
- ✓ Wykorzystywanie i modyfikowanie informacji zawartych w tekście.
- ✓ Cytowanie.
- ✓ Znajomość literackich środków wyrazu, a także środków wyrazu teatru, filmu i mediów.
- ✓ Umiejętność krytycznej analizy treści przekazów medialnych .
- ✓ Analiza i interpretacja reklamy.
- ✓ Korzystanie z różnego rodzaju słowników.

PISANIE

- ✓ Sprawne redagowanie wszystkich pisemnych form wypowiedzi objętych programowymi treściami nauczania:
 - notatka (tradycyjna i według schematu),
 - opis (przedmiotu, postaci, przeżycia wewnętrznego),
 - charakterystyka postaci (jednej, dwóch, zbiorowości, autocharakterystyka),
 - opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, streszczenie
 - sprawozdanie typu recenzja,
 - głos w dyskusji, esej szkolny, rozprawka
 - list (otwarty, motywacyjny, prywatny),
 - dziennik, pamiętnik,
 - teksty publicystyczne (notatka prasowa, felieton, reportaż, artykuł),
 - teksty użytkowe (ogłoszenia drobne, instrukcje, regulaminy),
 - formularze i druki (przekaz pieniężny, kwestionariusz).
- ✓ Umiejętność sprawnego stylizowania tekstu (archaizacja, dialekt.).
- ✓ Tworzenie przypisów i bibliografii.

NAUKA O JĘZYKU

Sprawne, świadome i funkcjonalne wykorzystanie wiedzy językowej z zakresu:

✓ **Fonetyki i ortofonii (klasa 2)**

- Głoska a litera. Samogłoski i spółgłoski. Rodzaje głosek.
- Umiejętność prawidłowego akcentowania.
- Mechanizm upodobnień fonetycznych (głównie pod względem dźwięczności) i znaczenia tego zjawiska dla praktyki wymawiania i zapisywania.
- Uproszczenia grup spółgłoskowych.

✓ **Fleksji (klasa 1)**

- Znajomość części mowy odmiennych i nieodmiennych (czasownik – bezokolicznik, forma osobowa, formy nieosobowe na –no, –to, imiesłowy przymiotnikowe, imiesłowy przysłówkowe; rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek, przysłówki, spójnik, przyimek, partykuła i wykrzyknik).
- Osobliwości w odmianie.
- Funkcje części mowy w wypowiedzeniu.
- Pisownia przeczenia nie z różnymi częściami mowy.

✓ **Składni (klasa 1 i 2)**

- Wypowiedzenie, zdanie, równoważnik zdania, imiesłowy równoważnik zdania.
- Zdanie pojedyncze a zdanie złożone.
- Części zdania (podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik).
- Zdanie złożone współrzędnie, zdanie złożone podrzędnie.
- Wypowiedzenie wielokrotnie złożone.
- Mowa niezależna i mowa zależna.

✓ **Słowotwórstwa i słownictwa (klasa 3)**

- Wyrazy podstawowe i pochodne.
- Budowa słowotwórcza wyrazu.
- Pisownia przyrostków i przedrostków.
- Analiza słowotwórcza wyrazu.
- Złożenia, zestawienia, zrosty.
- Rodzina wyrazów.
- Skróty i skrótowce.
- Treść i zakres wyrazu.
- Wyrazy modalne, wulgaryzmy, neologizmy, emocjonalizmy, zapożyczenia.
- Synonimy, homonimy, antonimy.
- Nazwiska kobiet i nazwiska małżeństw.
- Odmiana nazwiska w języku polskim.
- Regionalne zróżnicowanie języka polskiego.

✓ **Ortografii i interpunkcji**

Znajomość zasad i reguł ortograficznych i interpunkcyjnych oraz umiejętność ich zastosowania udokumentowana bezbłędnym zapisem tekstu.

LEKTURA

- ✓ Bardzo dobra znajomość wszystkich wskazanych przez nauczyciela lektur programowych, świadcząca o świadomym i krytycznym zapoznaniu się z ich treścią.
- ✓ Dojrzały krytyczny komentarz w wypowiedziach ustnych.
- ✓ Aktywne uczestniczenie w dyskusji nad lekturą.
- ✓ Oryginalne, samodzielne, krytyczne, o wysokim poziomie literackim prace pisemne.
- ✓ Dogłębna znajomość biografii autorów lektur.
- ✓ Dostrzeganie związku utworów z biografiami twórców i czasem historycznym.

POJĘCIA

- ✓ Bezbłędne wskazywanie, nazwanie i definiowanie obowiązkowych według ustaleń programowych pojęć teoretycznoliterackich, językowych i kulturowych.
- ✓ Czynne posługiwanie się nimi w pracach pisemnych i wypowiedziach ustnych.
- ✓ Pojęcia dotyczące stylistyki: neologizm, archaizm, dialektyzm, stylizacja, środki stylistyczne.
- ✓ Pojęcia (bez konieczności definiowania): myśl przewodnia, sens symboliczny i metaforyczny utworu, realizm, fantastyka, groteska, narracja (pierwszo- i trzecioosobowa), symbol, alegoria, ironia, apostrofa, antyteza, kontrast.
- ✓ Rodzaje literackie oraz gatunki związane z liryką, epiką i dramatem.
- ✓ Posługiwanie się w czynnym języku terminami: wiersz sylabiczny i wolny, średniówka, przerzutnia, przenośnia, obraz poetycki, pytanie retoryczne, rodzaj i gatunek literacki, teatr, komedia, tragedia, fraszka, bajka, ballada, hymn, satyra, sonet, nowela, przypowieść, fabuła, akcja, biografia, świat przedstawiony.

DOBRY

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który w zakresie swych kompetencji polonistycznych spełnia następujące wymagania:

SŁUCHANIE I MÓWIENIE

- ✓ Budowanie precyzyjnych wypowiedzi jednozdaniowych i wielozdaniowych w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych.
- ✓ Udzielanie wyczerpujących odpowiedzi i informacji z odpowiednią intonacją.
- ✓ Aktywne uczestnictwo w rozmowie na rozmaite tematy.
- ✓ Krytyczne słuchanie wypowiedzi.
- ✓ Wyrażanie własnego punktu widzenia w sposób jasny i przekonujący.
- ✓ Aktywny udział w dyskusji jako nadawca i odbiorca wypowiedzi.
- ✓ Uszanowanie zdania rozmówcy i interpretowania zdania dyskutantów.
- ✓ Barwne i spójne opowiadanie na wybrany temat; oddania treści właściwą barwą, natężeniem i intonacją głosu.
- ✓ Poprawne posługiwanie się formami wypowiedzi: opis, opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, charakterystyka postaci literackiej i rzeczywistej, sprawozdanie (z lektury, filmu, widowiska teatralnego, audycji), streszczenie fabularnego utworu literackiego, rozprawka, reportaż, recenzja, wywiad.
- ✓ Prawie bezbłędne wygłaszanie z pamięci wierszy i fragmentów prozy wskazanych przez nauczyciela.

CZYTANIE TEKSTÓW SŁOWNYCH I ODCZYTYWANIE INNYCH TEKSTÓW KULTURY

- ✓ Płynne i bezbłędne czytanie z właściwą intonacją.
- ✓ Interpretacyjne czytanie tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych.
- ✓ Krytyczne ciche czytanie tekstu inspirujące do konstruktywnego myślenia i działania.
- ✓ Wykorzystywanie i modyfikowanie informacji zawartych w tekście.
- ✓ Cytowanie.
- ✓ Znajomość literackich środków wyrazu, a także środków wyrazu teatru, filmu i mediów.
- ✓ Umiejętność krytycznej analizy treści przekazów medialnych .
- ✓ Analiza i interpretacja reklamy.
- ✓ Korzystanie z różnego rodzaju słowników.

PISANIE

- ✓ Poprawne redagowanie wszystkich pisemnych form wypowiedzi objętych programowymi treściami nauczania:
 - notatka (tradycyjna i według schematu),
 - opis (przedmiotu, postaci, przeżycia wewnętrznego),
 - charakterystyka postaci (jednej, dwóch, zbiorowości, autocharakterystyka),
 - opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, streszczenie
 - sprawozdanie typu recenzja,
 - głos w dyskusji, esej szkolny, rozprawka
 - list (otwarty, motywacyjny, prywatny),
 - dziennik, pamiętnik,
 - teksty publicystyczne (notatka prasowa, felieton, reportaż, artykuł),
 - teksty użytkowe (ogłoszenia drobne, instrukcje, regulaminy),
 - formularze i druki (przekaz pieniężny, kwestionariusz).
- ✓ Poprawne stylizowanie tekstu (archaizacja, dialektyzacja).
- ✓ Znajomość zasad tworzenia przypisów i bibliografii, próby zapisu.

NAUKA O JĘZYKU

Sprawne, świadome i funkcjonalne wykorzystanie wiedzy językowej z zakresu:

- ✓ **Fonetyki i ortofonii (klasa 2)**
 - Głoska a litera. Samogłoski i spółgłoski. Rodzaje głosek.
 - Umiejętność prawidłowego akcentowania.
 - Mechanizm upodobień fonetycznych (głównie pod względem dźwięczności) i znaczenia tego zjawiska dla praktyki wymawiania i zapisywania.
 - Uproszczenia grup spółgłoskowych.
- ✓ **Fleksji (klasa 1)**
 - Znajomość części mowy odmiennych i nieodmiennych (czasownik – bezokolicznik, forma osobowa, formy nieosobowe na –no, -to, imiesłowy przymiotnikowe, imiesłowy przysłówkowe; rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek, przysłówki, spójnik, przyimek, partykuła i wykrzyknik).
 - Osobliwości w odmianie.
 - Funkcje części mowy w wypowiedzeniu.
 - Pisownia przeczenia nie z różnymi częściami mowy.

- ✓ **Składni (klasa 1 i 2)**
 - Wypowiedzenie, zdanie, równoważnik zdania, imiesłowny równoważnik zdania.
 - Zdanie pojedyncze a zdanie złożone.
 - Części zdania (podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik).
 - Zdanie złożone współrzędnie, zdanie złożone podrzędnie.
 - Wypowiedzenie wielokrotnie złożone.
 - Mowa niezależna i mowa zależna.
- ✓ **Słotwórstwa i słownictwa (klasa 3)**
 - Wyrazy podstawowe i pochodne.
 - Budowa słotwórcza wyrazu.
 - Pisownia przyrostków i przedrostków.
 - Analiza słotwórcza wyrazu.
 - Złożenia, zestawienia, zrosty.
 - Rodzina wyrazów.
 - Skróty i skrótowce.
 - Treść i zakres wyrazu.
 - Wyrazy modalne, wulgaryzmy, neologizmy, emocjonalizmy, zapożyczenia.
 - Synonimy, homonimy, antonimy.
 - Nazwiska kobiet i nazwiska małżeństw.
 - Odmiana nazwiska w języku polskim.
 - Regionalne różnicowanie języka polskiego.
- ✓ **Ortografii i interpunkcji**
Znajomość zasad i reguł ortograficznych i interpunkcyjnych oraz umiejętność ich zastosowania udokumentowana bezbłędym zapisem tekstu.

LEKTURA

- ✓ Dobra znajomość wszystkich wskazanych przez nauczyciela lektur programowych, świadcząca o świadomym i krytycznym zapoznaniu się z ich treścią.
- ✓ Dojrzały krytyczny komentarz w wypowiedziach ustnych.
- ✓ Aktywne uczestniczenie w dyskusji nad lekturą.
- ✓ Oryginalne, samodzielne, krytyczne, o wysokim poziomie literackim prace pisemne.
- ✓ Dobra znajomość biogramów autorów lektur.
- ✓ Dostrzeganie związku utworów z biografiami twórców i czasem historycznym.

POJĘCIA

- ✓ Wskazywanie, nazwanie i definiowanie obowiązkowych według ustaleń programowych pojęć teoretycznoliterackich, językowych i kulturowych.
- ✓ Czynne posługiwanie się nimi w pracach pisemnych i wypowiedziach ustnych.
- ✓ Pojęcia dotyczące stylistyki: neologizm, archaizm, dialektyzm, stylizacja, środki stylistyczne.
- ✓ Pojęcia (bez konieczności definiowania): myśl przewodnia, sens symboliczny i metaforyczny utworu, realizm, fantastyka, groteska, narracja (pierwszo- i trzecioosobowa), symbol, alegoria, ironia, apostrofa, antyteza, kontrast.
- ✓ Rodzaje literackie oraz gatunki związane z liryką, epiką i dramatem.
- ✓ Posługiwanie się w czynnym języku terminami: wiersz sylabiczny i wolny, średniówka, przerzutnia, przenośnia, obraz poetycki, pytanie retoryczne, rodzaj i gatunek literacki, teatr, komedia, tragedia, fraszka, bajka, ballada, hymn, satyra, sonet, nowela, przypowieść, fabuła, akcja, biografia, świat przedstawiony.

DOSTATECZNY

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który w zakresie swych kompetencji polonistycznych spełnia następujące wymagania:

SŁUCHANIE I MÓWIENIE

- ✓ Budowanie wypowiedzi jednozdaniowych i wielozdaniowych w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych.
- ✓ Udzielanie wyczerpujących odpowiedzi i informacji z odpowiednią intonacją.
- ✓ Uczestnictwo w rozmowie na rozmaite tematy.
- ✓ Krytyczne słuchanie wypowiedzi.
- ✓ Wyrażanie w sposób jasny własnego punktu widzenia.
- ✓ Próba aktywnego udziału w dyskusji jako nadawca i odbiorca wypowiedzi.
- ✓ Uszanowanie zdania rozmówcy i interpretowania zdania dyskutantów.
- ✓ Spójne opowiadanie na wybrany temat; oddania treści właściwą barwą, natężeniem i intonacją głosu.
- ✓ Próby posługiwania się formami wypowiedzi: opis, opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, charakterystyka postaci literackiej i rzeczywistej, sprawozdanie (z lektury, filmu, widowiska teatralnego, audycji), streszczenie fabularnego utworu literackiego, rozprawka, reportaż, recenzja, wywiad.
- ✓ Wygłaszanie z pamięci wierszy i fragmentów prozy wskazanych przez nauczyciela.

CZYTANIE TEKSTÓW SŁOWNYCH I ODCZYTYWANIE INNYCH TEKSTÓW KULTURY

- ✓ Płynne i bezbłędne czytanie z właściwą intonacją.
- ✓ Próby interpretacyjnego czytania tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych.
- ✓ Ciche czytanie tekstu inspirujące do konstruktywnego myślenia i działania.
- ✓ Wykorzystywanie i modyfikowanie informacji zawartych w tekście.
- ✓ Cytowanie.
- ✓ Znajomość literackich środków wyrazu, a także środków wyrazu teatru, filmu i mediów.
- ✓ Umiejętność krytycznej analizy treści przekazów medialnych .
- ✓ Próba analizy przekazów medialnych i interpretacji reklamy.
- ✓ Korzystanie z różnego rodzaju słowników.

PISANIE

- ✓ Redagowanie wszystkich pisemnych form wypowiedzi objętych programowymi treściami nauczania:
 - notatka (tradycyjna i według schematu),
 - opis (przedmiotu, postaci, przeżycia wewnętrznego),
 - charakterystyka postaci (jednej, dwóch, zbiorowości, autocharakterystyka),
 - opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, streszczenie
 - sprawozdanie typu recenzja,
 - głos w dyskusji, esej szkolny, rozprawka
 - list (otwarty, motywacyjny, prywatny),
 - dziennik, pamiętnik,
 - teksty publicystyczne (notatka prasowa, felieton, reportaż, artykuł),
 - teksty użytkowe (ogłoszenia drobne, instrukcje, regulaminy),
 - formularze i druki (przekaz pieniężny, kwestionariusz).
- ✓ Próby stylizowania tekstu (archaizacja, dialekt.).
- ✓ Znajomość zasad tworzenia przypisów i bibliografii.

NAUKA O JĘZYKU

W miarę sprawne, świadome i funkcjonalne wykorzystanie wiedzy językowej z zakresu:

- ✓ **Fonetyki i ortofonii (klasa 2)**
 - Głoska a litera. Samogłoski i spółgłoski. Rodzaje głosek.
 - Umiejętność prawidłowego akcentowania.
 - Mechanizm upodobnień fonetycznych (głównie pod względem dźwięczności) i znaczenia tego zjawiska dla praktyki wymawiania i zapisywania.
 - Uproszczenia grup spółgłoskowych.
- ✓ **Fleksji (klasa 1)**
 - Znajomość części mowy odmiennych i nieodmiennych (czasownik – bezokolicznik, forma osobowa, formy nieosobowe na –no, -to, imiesłowy przymiotnikowe, imiesłowy przysłówkowe; rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek, przysówek, spójnik, przyimek, partykuła i wykrzyknik).
 - Osobliwości w odmianie.
 - Funkcje części mowy w wypowiedzeniu.
 - Pisownia przeczenia nie z różnymi częściami mowy.
- ✓ **Składni (klasa 1 i 2)**
 - Wypowiedzenie, zdanie, równoważnik zdania, imiesłowowy równoważnik zdania.
 - Zdanie pojedyncze a zdanie złożone.
 - Części zdania (podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik).
 - Zdanie złożone współrzędnie, zdanie złożone podrzędnie.
 - Wypowiedzenie wielokrotnie złożone.
 - Mowa niezależna i mowa zależna.
- ✓ **Słowotwórstwa i słownictwa (klasa 3)**
 - Wyrazy podstawowe i pochodne.
 - Budowa słowotwórcza wyrazu.
 - Pisownia przyrostków i przedrostków.
 - Analiza słowotwórcza wyrazu.
 - Złożenia, zestawienia, zrosty.
 - Rodzina wyrazów.
 - Skróty i skrótowce.
 - Treść i zakres wyrazu.
 - Wyrazy modalne, wulgaryzmy, neologizmy, emocjonalizmy, zapożyczenia.
 - Synonimy, homonimy, antonimy.

- Nazwiska kobiet i nazwiska małżeństw.
- Odmiana nazwiska w języku polskim.
- Regionalne różnicowanie języka polskiego.

✓ **Ortografii i interpunkcji**

Znajomość zasad i reguł ortograficznych i interpunkcyjnych oraz umiejętność ich zastosowania udokumentowana bezbłędnym zapisem tekstu.

LEKTURA

- ✓ Zadawalająca znajomość wszystkich wskazanych przez nauczyciela lektur programowych, świadcząca o świadomym i krytycznym zapoznaniu się z ich treścią.
- ✓ Komentowanie treści lektury w wypowiedziach ustnych.
- ✓ Próba aktywnego uczestniczenia w dyskusji nad lekturą.
- ✓ Samodzielne pisemne prace literackie będące próbą krytycznego odbioru dzieła literackiego.
- ✓ Zadawalająca znajomość biografii autorów lektur.
- ✓ Dostrzeganie związku utworów z biografiami twórców i czasem historycznym.

POJĘCIA

- ✓ Bezbłędne wskazywanie, nazwanie i definiowanie podstawowych według ustaleń programowych pojęć teoretycznoliterackich, językowych i kulturowych.
- ✓ Posługiwanie się nimi w pracach pisemnych i wypowiedziach ustnych.
- ✓ Pojęcia dotyczące stylistyki: neologizm, archaizm, dialektyzm, stylizacja, środki stylistyczne.
- ✓ Pojęcia (bez konieczności definiowania): myśl przewodnia, sens symboliczny i metaforyczny utworu, realizm, fantastyka, groteska, narracja (pierwszo- i trzecioosobowa), symbol, alegoria, ironia, apostrofa, antyteza, kontrast.
- ✓ Rodzaje literackie oraz gatunki związane z liryką, epiką i dramatem.
- ✓ Posługiwanie się w czynnym języku terminami: wiersz sylabiczny i wolny, średniówka, przerzutnia, przenośnia, obraz poetycki, pytanie retoryczne, rodzaj i gatunek literacki, teatr, komedia, tragedia, fraszka, bajka, ballada, hymn, satyra, sonet, nowela, przypowieść, fabuła, akcja, biografia, świat przedstawiony.

DOPUSZCZAJĄCY

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który w zakresie swych kompetencji polonistycznych spełnia następujące wymagania:

SŁUCHANIE I MÓWIENIE

- ✓ Budowanie wypowiedzi jednozdaniowych i wielozdaniowych w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych.
- ✓ Udzielanie odpowiedzi i informacji z odpowiednią intonacją.
- ✓ Próby uczestniczenia w rozmowie na rozmaite tematy.
- ✓ Próby krytycznego słuchania wypowiedzi.
- ✓ Wyrażanie własnego punktu widzenia przekonująco.
- ✓ Zabieranie głosu w dyskusji.
- ✓ Uszanowanie zdania rozmówcy i interpretowania z pomocą nauczyciela opinii dyskutantów.
- ✓ Opowiadanie na wskazany temat.
- ✓ Próby posługiwania się formami wypowiedzi (z wydatną pomocą nauczyciela): opis, opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, charakterystyka postaci literackiej i rzeczywistej, sprawozdanie (z lektury, filmu, widowiska teatralnego, audycji), streszczenie fabularnego utworu literackiego, rozprawka, reportaż, recenzja, wywiad.

CZYTANIE TEKSTÓW SŁOWNYCH I ODCZYTYWANIE INNYCH TEKSTÓW KULTURY

- ✓ Płynne czytanie z właściwą intonacją.
- ✓ Ciche czytanie tekstu inspirujące do konstruktywnego myślenia i działania.
- ✓ Wykorzystywanie i modyfikowanie informacji zawartych w tekście.
- ✓ Cytowanie.
- ✓ Znajomość podstawowych literackich środków wyrazu, a także środków wyrazu teatru, filmu i mediów.
- ✓ Odbiór i zrelacjonowanie treści przekazów medialnych.
- ✓ Analiza reklamy (z pomocą nauczyciela).
- ✓ Korzystanie z różnego rodzaju słowników.

PISANIE

- ✓ Znajomość wyznaczników pisemnych form wypowiedzi objętych programowymi treściami nauczania oraz próby ich redagowania:
 - notatka (tradycyjna i według schematu),
 - opis (przedmiotu, postaci, przeżycia wewnętrznego),
 - charakterystyka postaci (jednej, dwóch, zbiorowości, autocharakterystyka),
 - opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, streszczenie

- sprawozdanie typu recenzja,
 - głos w dyskusji, esej szkolny, rozprawka
 - list (otwarty, motywacyjny, prywatny),
 - dziennik, pamiętnik,
 - teksty publicystyczne (notatka prasowa, felieton, reportaż, artykuł),
 - teksty użytkowe (ogłoszenia drobne, instrukcje, regulaminy),
 - formularze i druki (przekaz pieniężny, kwestionariusz).
- ✓ Umiejętność sprawnego stylizowania tekstu (archaizacja, dialekt.).
- ✓ Tworzenie przypisów i bibliografii.

NAUKA O JĘZYKU

Wykorzystanie wiedzy językowej z zakresu:

- ✓ **Fonetyki i ortofonii (klasa 2)**
- Głoska a litera. Samogłoski i spółgłoski. Rodzaje głosek.
 - Umiejętność prawidłowego akcentowania.
 - Mechanizm upodobień fonetycznych (głównie pod względem dźwięczności) i znaczenia tego zjawiska dla praktyki wymawiania i zapisywania.
 - Uproszczenia grup spółgłoskowych.
- ✓ **Fleksji (klasa 1)**
- Znajomość części mowy odmiennych i nieodmiennych (czasownik – bezokolicznik, forma osobowa, formy nieosobowe na –no, –to, imiesłowy przymiotnikowe, imiesłowy przysłówkowe; rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek, przysłówki, spójnik, przyimek, partykuła i wykrzyknik).
 - Osobliwości w odmianie.
 - Funkcje części mowy w wypowiedzeniu.
 - Pisownia przeczenia nie z różnymi częściami mowy.
- ✓ **Składni (klasa 1 i 2)**
- Wypowiedzenie, zdanie, równoważnik zdania, imiesłowy równoważnik zdania.
 - Zdanie pojedyncze a zdanie złożone.
 - Części zdania (podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik).
 - Zdanie złożone współrzędnie, zdanie złożone podrzędnie.
 - Wypowiedzenie wielokrotnie złożone.
 - Mowa niezależna i mowa zależna.
- ✓ **Słowotwórstwa i słownictwa (klasa 3)**
- Wyrazy podstawowe i pochodne.
 - Budowa słowotwórcza wyrazu.
 - Pisownia przyrostków i przedrostków.
 - Analiza słowotwórcza wyrazu.
 - Złożenia, zestawienia, zrosty.
 - Rodzina wyrazów.
 - Skróty i skrótowce.
 - Treść i zakres wyrazu.
 - Wyrazy modalne, wulgaryzmy, neologizmy, emocjonalizmy, zapożyczenia.
 - Synonimy, homonimy, antonimy.
 - Nazwiska kobiet i nazwiska małżeństw.
 - Odmiana nazwiska w języku polskim.
 - Regionalne zróżnicowanie języka polskiego.
- ✓ **Ortografii i interpunkcji**
- Znajomość zasad i reguł ortograficznych i interpunkcyjnych oraz umiejętność ich zastosowania udokumentowana bezbłędnym zapisem tekstu.

LEKTURA

- ✓ Ogólna znajomość wszystkich wskazanych przez nauczyciela lektur programowych, świadcząca o zapoznaniu się z ich treścią.
- ✓ Komentowanie treści lektury w wypowiedziach ustnych wspomagane przez nauczyciela.
- ✓ Samodzielne prace pisemne.

POJĘCIA

- ✓ Wskazywanie, nazywanie obowiązkowych według ustaleń programowych pojęć teoretycznoliterackich, językowych i kulturowych oraz definiowanie ich z pomocą nauczyciela.
- ✓ Próby posługiwania się nimi w wypowiedziach ustnych.